

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets ändring av allmänna råd (NFS 2003:13) till förordningen (2003:262) om statliga bidrag till klimatinvesteringsprogram;

NFS 2005:8

Utkom från trycket
den 24 maj 2005

Rättelseblad (ersätter s. 1 och 2)

beslutade den 12 maj 2005.

Naturvårdsverket har beslutat att ändra allmänna råd (NFS 2003:13) till 1 § och 11 § punkt 11 förordningen (2003:262) om statliga bidrag till klimatinvesteringsprogram.

Till 1 § förordningen (2003:262) om statliga bidrag till klimatinvesteringsprogram

Vilka växthusgaser som avses

Växthusgaserna för vilka bidrag till utsläppsminskning bör ges finns upptagna i bilaga A till Kyotoprotokollet. Dessa är koldioxid (CO₂), metan (CH₄), dikväveoxid (N₂O), ofullständigt fluorerade kolväten (HFC), fluorkarboner (FC) och svavelhexafluorid (SF₆).

Bidrag till åtgärder inom energiområdet

Bidrag kan ges till energiomställning och besparing av energi, för åtgärder som minskar utsläppen av växthusgaser, minskar elanvändningen eller annan energianvändning eller främjar övergång till förnybar energi.

Bidrag ges inte till åtgärder eller delar av åtgärder som omfattas av systemet för handel med elcertifikat.

Bidrag till åtgärder inriktade mot andra miljömål än målet ”minskad klimatpåverkan”

Enligt förordningen får ett klimatinvesteringsprogram också i begränsad omfattning innehålla åtgärder av särskild regional eller lokal vikt som bidrar till att uppnå andra av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmål. Sökanden bör motivera varför åtgärden är angelägen.

Bidrag till administration

Bidrag till programägarens kostnad för administration av programmet ges med ett grundbelopp på 100 000 kr samt högst 2 procent av bidraget för varje beviljad åtgärd, dock ej med mer än 40 000 kr per åtgärd. Som administrationskostnader räknas kostnader för programägarens uppföljning och

utvärdering av program och åtgärder, sammanställning av verksamhetsrapporter och slutrapport samt kostnader för auktoriserad revisor att göra granskning enligt 19 § föreskrifterna.

- NFS 2004:2

Bidrag till vetenskaplig utvärdering

Utöver den utvärdering som åsyftas i 11§ punkt 11 förordningen kan bidrag ges för en vetenskaplig utvärdering av klimatinvesteringsprogrammet, gärna i samarbete med ett universitet eller en högskola.

En vetenskaplig utvärdering bör vara preciserad enligt följande:

- Syfte med utvärderingen
- Metodval
- Avgränsningar
- Tidplan och arbetsplan för genomförande av utvärderingen
- Organisation av utvärderingen (ansvarsfördelning)
- Involverade aktörer
- Planerad analys och användning av resultaten
- Spridning av resultat och erfarenheter av utvärderingen

Till 2 § förordningen (2003:262)

Det bör utvecklas metoder som är mer kostnadseffektiva än dagens metoder för att konvertera hus som är uppvärmda med direktel till fjärrvärme. Energi-myndigheten kommer att genomföra teknikupphandlingar för att stödja en sådan utveckling. När teknikupphandlingarna har genomförts bör bidrag i första hand ges till konverteringsteknik som kommit fram i dessa sammanhang.

Till 3 § förordningen (2003:262)

För varje folkbildnings- och informationsinsats bör följande redovisas

1. mål för insatsen (effektmål och när målet beräknas bli uppnått),
2. kopplingen mellan folkbildnings- och informationsinsatsen och åtgärd/åtgärder i programmet,
3. hur folkbildnings- och informationsinsatsen har förankrats i kommunen,
4. målgrupper för folkbildnings- och informationsinsatsen,
5. metoder för att genomföra insatsen och nå målgrupper,
6. hur uppföljning och utvärdering av insatsen skall genomföras,
7. hur resultat och erfarenheter av insatsen skall spridas inom och mellan kommuner och till andra delar av samhället och
8. hur insatsen skall finansieras.

Sökanden bör också redovisa sådana informationsinsatser som genomförs utan bidrag från stödet till klimatinvesteringsprogram. Detta är särskilt viktigt när det gäller information och folkbildning som riktar sig till allmänheten och som har till syfte att höja kunskapsnivån och att påverka den enskildes attityder och beteende i fråga om klimatpåverkan. Bidrag till folkbildnings- och informationsinsatser ges med högst 50 procent av kostnaderna.

- NFS 2004:13

Till 4 § förordningen (2003:262)

Klimatinvesteringsprogrammen bör långsiktigt resultera i så stora positiva effekter som möjligt, i förhållande till bidragets storlek. Detta gäller för utsläpp av växthusgaser, energiomställning och besparing av energi, eller de andra miljöeffekter som åtgärden syftar till. Det är också viktigt, ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, att åtgärderna är kostnadseffektiva med utgångspunkt från hela investeringskostnaden.

Förutom de miljöeffekter som åtgärden i första hand syftar till kommer vid bedömningen andra faktorer att kunna räknas in, till exempel

- positiva eller negativa effekter på andra nationella eller regionala miljö-kvalitetsmål,
- effekter på utsläppen av växthusgaser utöver åtgärdens huvudsyfte, t.ex. som en följd av minskade transporter eller ändrad konsumtion,
- om åtgärden innebär att ny teknik, nya arbetsmetoder och/eller innovativa lösningar tillämpas eller att åtgärden är ett demonstrationsprojekt,
- sannolikheten för att spridningseffekter uppstår,
- om det finns potential att utöka åtgärdens positiva miljöeffekter på sikt,
- om bidraget är en förutsättning för att investeringen skall kunna genomföras eller om bidraget innebär att åtgärden tidigareläggs.

Ny teknik eller nya arbetsmetoder

Med ny teknik/nya metoder avses sådant som inte finns på marknaden men som bedöms vara potentiellt intressant. Den valda tekniken/metoden bör avvika väsentligt från sedvanlig teknik/metoder. Vidare bör den ha sådan relevans att den är intressant utanför kretsen av bidragsmottagare och därmed ha en spridningspotential till andra aktörer.

Till ny teknik/nya metoder räknas också sådana åtgärder som lämnat utvecklingsstadiet och har dokumenterade egenskaper, men som inte är allmänt kända och spridda eller som skall tillämpas inom ett nytt användningsområde.

Demonstrationsprojekt

Med demonstrationsprojekt avses sådana projekt som i drift visar innovativa tekniska lösningar eller arbetsmetoder som inte tillämpas kommersiellt på marknaden och därmed innebär en kommersiell eller teknisk risk. De bör på längre sikt vara miljömässigt samt ekonomiskt mer fördelaktiga än gängse lösningar och därmed kunna driva på utvecklingen. Vidare bör de ha sådan relevans att de är intressanta utanför kretsen av bidragsmottagare och därmed ha en spridningspotential till andra aktörer.

Resultatspridning med syfte att göra resultaten allmänt kända bör ingå som en särskild aktivitet i projektet eller i form av en särskild informationsåtgärd. Demonstrationsprojekt bör genomföras i tillräckligt stor skala för att säkerställa att projektet kan förväntas ge en realistisk bild av en tillämpning av lösningen eller av metoden i full skala.

Kriterier för prioritering av klimatinvesteringsprogram

För att ges prioritet bör ett klimatinvesteringsprogram också innehålla särskilda kvaliteter. Dessa kan t.ex. vara

- helhetssyn och långsiktiga strategier (långsiktigheten bör avse ett tidsperspektiv till år 2050),
- forskningsanknytning,
- god samverkan mellan flera aktörer,
- nytänkande,
- åtgärder som medför strukturförändringar som minskar utsläppen av växthusgaser,
- åtgärder med hävstångs- eller katalysatoreffekt för hållbar utveckling,
- åtgärder inom flera av de sektorer som bidrar till utsläppen av växthusgaser,
- åtgärder som syftar till att minska utsläppen av andra växthusgaser än enbart koldioxid.

Till 5 § förordningen (2003:262)

Vid bedömningen av lönsamhet bör man utgå från de priser och styrmedel som föreligger vid ansökningstillfället.

Till 6 § förordningen (2003:262)

Om bidraget innebär en påtaglig tidigareläggning av åtgärden bör det vara möjligt att söka bidrag. Bidrag bör inte ges där det finns andra styrmedel som medför att åtgärden sannolikt kommer att genomföras på kort sikt. Med andra styrmedel avses andra statliga bidrag, skatter och författningar. Bidrag bör inte ges till åtgärder som t.ex. omfattas av systemen för handel med elcertifikat, handel med utsläppsrätter eller åtgärder som måste genomföras enligt programmet för energieffektivisering i energiintensiva företag. - Bidraget bör kunna kombineras med EU-stöd, såvida inte EU-stödets regelverk förhindrar det.

Till 7 § förordningen (2003:262)

Tidigt i ansökningsprocessen bör sökanden samråda med länsstyrelsen i det eller de län där man avser att investera.

Om sökanden inte är en kommun eller ett kommunalförbund bör samråd även ske med berörda kommuner.

Till 9 § förordningen (2003:262)

Länsstyrelsens yttrande till Naturvårdsverket bör bl.a. behandla följande

- hur varje åtgärd i klimatinvesteringsprogrammet överensstämmer med nationella och regionala miljömål,
- samrådet med länsstyrelsen inför ansökan,
- om de föreslagna åtgärderna är lämpliga och väl utformade,

- eventuella synpunkter på projektägarnas ekonomiska förutsättningar att genomföra åtgärderna, och
- om krav finns eller rimligen kan ställas på att en åtgärd skall genomföras enligt miljöbalken.

Till 11 § förordningen (2003:262)

Till punkt 2

En klimatstrategi bör innehålla följande delar:

1. En redovisning av källor till utsläpp av växthusgaser. För en kommun kan den utgå från uppgifter hämtade från Statistiska centralbyrån, som vid behov kan kompletteras med egna inventeringar. Alternativt kan redovisningen i sin helhet utgå från egna inventeringar. Det är dessutom önskvärt att ett referensscenario över utsläppen redovisas, dvs. hur utsläppen av växthusgaser skulle utvecklas om inga åtgärder vidtas.
2. En översiktlig analys av förutsättningarna för att minska utsläppen av växthusgaser.
3. Mätbara mål för minskade utsläpp av växthusgaser. Det bör redovisas när målen skall uppnås. Som basår bör år 1990 användas eller annat basår som sedan tidigare använts.
4. En handlingsplan för minskade utsläpp av växthusgaser. Den bör visa vilka aktiviteter och metoder som planeras för att nå uppsatta mål. Den bör även innehålla en analys av olika aktörers drivkrafter för att vidta åtgärder och av tänkbara styrmedel.
5. En redovisning av hur handlingsplanen avses följas upp och dokumenteras.

En kommuns klimatstrategi bör vara väl förankrad inom kommunen. Den kan vara integrerad med annan kommunal planering, såsom energiplan, avfallsplan, översiktsplan, lokala Agenda-21 planer, miljöplaner eller liknande. I det fall då annan aktör än en kommun söker bidrag till ett klimatinvesteringsprogram bör en redovisning ske av hur organisationen arbetar med miljöledning och av strategier för att minska utsläppen av växthusgaser inom organisationens verksamhet.

Till punkt 3

För att ge en helhetsbild bör den sökande även översiktligt redovisa eventuella andra insatser inom klimatområdet, vilka sker utan bidrag till klimatinvesteringsprogram.

Till punkt 4

Den sökande bör redovisa hur kostnader som inte täcks av statsbidraget skall finansieras.

Till punkt 5

I ansökningsformuläret beräknas utsläppen av växthusgaser för åtgärderna automatiskt. Även andra positiva eller negativa effekter på miljön bör kvantifieras. Åtgärdernas effekter bör relateras till hur utvecklingen under åren fram till år 2010 förväntas bli utan åtgärden ifråga.

Till punkt 8

I beskrivningen av en åtgärd bör den ekonomiska livslängden för den aktuella investeringen anges. I förekommande fall bör även redovisas hur mycket åtgärden tidigareläggs med hjälp av bidrag. Har en livscykelanalys/livscykelkostnadsanalys gjorts för åtgärden bör denna ingå i åtgärdsbeskrivningen.

Till punkt 10

Den sökande bör redovisa den samverkan som har skett och skall ske med andra aktörer genom hela processen, såväl inför ansökan som vid genomförandet.

Till punkt 11

Av planen för utvärderingen av programmet och åtgärderna bör framgå syfte, metoder och arbetsplan för utvärderingen, samt hur resultaten skall redovisas och spridas. Om bidrag dessutom söks för en vetenskaplig utvärderingsåtgärd bör den utvärderingen preciseras ytterligare i enlighet med de allmänna råden till 1§ förordningen.

Det kan ibland vara lämpligt att en högskola eller liknande engageras i planeringen, genomförandet och/eller utvärderingen av programmet. Detta bör i förekommande fall redovisas i ansökan.

Till 7 § föreskrifterna (NFS 2003:13) om statliga bidrag till klimatinvesteringsbidrag

Programperioden beräknas starta när Rådet för investeringsstöd vid Naturvårdsverket fattat beslut om bidrag.

Till 8 § föreskrifterna (NFS 2003:13)

Bidraget för oförutsedda kostnader i samband med investeringar bör uppgå till högst fem procent av den totala bidragsberättigade investeringskostnaden.

I de fall åtgärden utgör ett demonstrationsprojekt eller då ny teknik eller nya metoder ingår, bör bidraget för oförutsedda kostnader uppgå till högst 20 procent av den bidragsberättigade investeringskostnaden.

Till 14 § föreskrifterna (NFS 2003:13)

NFS 2005:8

En ändring bör godkännas om

- åtgärdens miljöeffekter i förhållande till bidragssumman inte påtagligt försämras.
- åtgärden efter ändringen kommer att resultera i särskilt positiva effekter för miljön.

Dessa ändringar träder i kraft den 27 maj 2005.

Naturvårdsverket

LARS-ERIK LILJELUND

Gunnel Horn
(Enheten för investeringsprogram)